

**UCHWAŁA NR XXVI/658/2016
RADY MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY
z dnia 21 kwietnia 2016 r.**

**w sprawie przepisów porządkowych obowiązujących w lokalnym transporcie
zbiorowym**

Na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. -Prawo przewozowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 915) uchwala się, co następuje:

§ 1. Ustala się przepisy porządkowe obowiązujące w lokalnym transporcie zbiorowym organizowanym przez m.st.Warszawa, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr XLVII/1273/2012 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 22 listopada 2012 r. w sprawie Regulaminu przewozu środkami lokalnego transportu zbiorowego w m.st. Warszawie (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2012 r. poz. 8629 oraz z 2014 r. poz. 3523 i poz. 6844).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Stołecznego Warszawy.

§ 4. 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 roku.

**Przewodnicząca
Rady m.st. Warszawy**

Ewa Malinowska-Grupińska

Załącznik
do uchwały nr XXVI/658/2016
Rady Miasta Stołecznego Warszawy
z dnia 21 kwietnia 2016 r.

Przepisy porządkowe obowiązujące w lokalnym transporcie zbiorowym organizowanym przez m. st. Warszawa

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1. 1. Przepisy porządkowe obowiązujące w lokalnym transporcie zbiorowym organizowanym przez m. st. Warszawa mają na celu:

- 1) zapewnienie porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego w lokalnym transporcie zbiorowym;
- 2) ochronę zdrowia, życia i mienia osób korzystających z lokalnego transportu zbiorowego.

2. Niniejsze przepisy porządkowe nie mają zastosowania do linii promocyjnych organizowanych przez Zarząd Transportu Miejskiego w m.st. Warszawie (dalej jako ZTM), co zostało uregulowane w odrębnych przepisach.

§ 2. 1. Obsługa pojazdu, pracownicy nadzoru ruchu, służby metra i kontrolerzy biletów uprawnieni są do udzielania wskazówek i uwag oraz wydawania poleceń mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa pasażerów, prawidłowe funkcjonowanie przewozów organizowanych przez m.st. Warszawę oraz egzekwowanie niniejszych Przepisów porządkowych.

2. Pasażerowie obowiązani są podporządkować się poleceniom, o których mowa w ust. 1.

3. W przypadku awaryjnej zmiany trasy pojazdu lub dłuższych postojów, w szczególności pociągów, obsługa pojazdu lub pracownicy nadzoru ruchu obowiązani są do poinformowania pasażerów o zmianie przebiegu ustalonej trasy lub czasu przejazdu.

§ 3. Znalazca rzeczy pozostawionej w pojeździe, na terenie stacji metra lub na przystanku, powinien powiadomić o jej znalezieniu obsługę pojazdu, dyżurnego stacji metra lub organy porządkowe.

Rozdział 2 Przewóz osób

§ 4. 1. Wsiadanie do pojazdu i wysiadanie z niego dozwolone jest tylko na przystankach lub stacjach po zatrzymaniu się pojazdu. Pierwszeństwo przed wsiadającymi mają wysiadający.

2. Zabrania się wsiadania i wysiadania z pojazdu:

- 1) podczas ruchu pojazdu;
- 2) przed całkowitym otwarciem drzwi pojazdu;
- 3) po sygnale oznajmiającym zamknięcie drzwi lub odjazd pojazdu.

3. Pasażerowie obowiązani są opuścić pojazd na przystanku lub stacji, obowiązujących jako ostatnie na danej trasie:

- 1) gdy jest to wyznaczony przystanek lub stacja dla wysiadających;
- 2) gdy pojazd zakończył obsługę danej trasy;
- 3) gdy zachodzi konieczność dokonania czynności związanych ze zmianą kierunku jazdy;
- 4) na polecenie obsługi pojazdu, nadzoru ruchu, kontrolerów biletów lub obsługi metra.

4. Wsiadanie do pojazdu na przystankach lub stacjach krańcowych dozwolone jest za zgodą obsługi pojazdu, po zakończeniu czynności związanych ze zmianą kierunku jazdy i po podstawieniu pojazdu na przystanek lub stację początkową.

5. Obsługa pojazdu jest obowiązana podstawić autobus lub tramwaj na przystanek początkowy niezwłocznie po zakończeniu czynności związanych ze zmianą kierunku jazdy.

6. W przypadku pojazdów wyposażonych w odpowiedni przycisk służący do otwierania drzwi przez pasażerów, pasażerowie wysiadający i wsiadający są zobowiązani samodzielnie otworzyć drzwi naciskając przycisk znajdujący się na lub przy drzwiach.

7. Na przystankach przystosowanych do równoczesnej obsługi przez więcej niż jeden pojazd, drugi z pojazdów nie zatrzymuje się ponownie po zamknięciu drzwi, zaś trzeci i kolejne pojazdy muszą ponownie zatrzymać się na tym przystanku po odjeździe pojazdów poprzedzających oraz ponownie umożliwić pasażerom wysiadanie i wsiadanie.

8. Osoby z widoczną niepełnosprawnością ruchową lub osoby niewidome lub niedowidzące poruszające się z białą laską lub psem asystującym, powinny oczekiwać w przedniej części przystanku, w tym przystanku „na żądanie”, umożliwiając bezpieczne zatrzymanie pojazdu na przystanku. Obsługa pojazdu ma obowiązek zatrzymać pojazd na przystanku „na żądanie” nawet w przypadku braku sygnalizacji takiej potrzeby ze strony osoby niepełnosprawnej.

9. W przypadku zauważenia osoby z widoczną niepełnosprawnością ruchową lub osoby niewidomej lub niedowidzącej poruszającej się z białą laską lub psem asystującym, oczekującej w widocznym dla obsługi pojazdu miejscu, zatrzymać się powinien ponownie także drugi pojazd i kolejne.

10. Przepisy ust. 7 nie dotyczą przystanków oznaczonych napisem „potrójny przystanek”, na których dopuszczono wymianę pasażerską jednocześnie w trzech pojazdach.

§ 5. Pasażerowie stojący powinni w czasie jazdy trzymać się uchwytów lub poręczy.

§ 6. 1. Pasażer zamierzający wysiąść na przystanku oznaczonym „na żądanie” powinien uprzedzić o tym fakcie obsługę pojazdu w odpowiednim czasie, umożliwiającym bezpieczne zatrzymanie pojazdu na przystanku, poprzez wciśnięcie przycisku oznaczonego „STOP” lub „na żądanie”, a w przypadku braku odpowiedniego przycisku - poprzez zgłoszenie potrzeby zatrzymania obsłudze pojazdu.

2. Osoba zamierzająca wsiąść na przystanku oznaczonym „na żądanie” powinna zasygnalizować kierującemu pojazdem ten zamiar poprzez wyraźne podniesienie ręki do czasu zauważenia włączonego kierunkowskazu. Zasygnalizowanie potrzeby zatrzymania powinno być dokonane w sposób umożliwiający bezpieczne zatrzymanie pojazdu na przystanku.

§ 7. Obsługa pojazdu sygnalizuje zamknięcie drzwi po uprzednim sprawdzeniu, czy wszystkie osoby wysiadające opuściły pojazd, a wsiadające są wewnątrz pojazdu.

§ 8. 1. W pojeździe są wydzielone i oznaczone znakiem graficznym (piktogramem) miejsca dla:

- 1) osób z dzieckiem na ręku oraz kobiet w ciąży;

- 2) osób niepełnosprawnych i o ograniczonych możliwościach poruszania się;
- 3) osób poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 4) wózków dziecięcych.

2. Osoby wymienione w ust. 1 pkt 1, 2 i 3, osoby przewożące dzieci w wózkach dziecięcych oraz osoby starsze w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1705) posiadają pierwszeństwo w zajmowaniu wydzielonych miejsc określonych w ust. 1 oraz pierwszeństwo w korzystaniu z wind znajdujących się na stacjach metra.

3. Obsługa pojazdu zobowiązana jest - w razie jednoznacznego zasygnalizowania takiej potrzeby - do udzielenia pomocy osobom wymienionym w ust. 1 pkt 2 i 3 w dostaniu się do pojazdu i zajęciu w nim miejsca oraz w opuszczeniu miejsca i pojazdu.

4. Przepisy ust. 3 nie dotyczą maszynistów metra oraz pociągów.

5. W przypadku przewożenia przez pasażera bagażu lub zwierząt w miejscu określonym w ust. 1 pkt 3 i 4, pasażer taki obowiązany jest do zwolnienia tego miejsca na każde żądanie pasażera poruszającego się na wózku inwalidzkim lub osoby z wózkiem dziecięcym i przestawienia przewożonego bagażu (w tym również zwierzęcia) z zachowaniem postanowień § 12.

6. W przypadku przewożenia przez pasażera roweru w miejscu określonym w ust. 1 pkt 3 i 4, pasażer taki obowiązany jest do zwolnienia tego miejsca na każde żądanie pasażera poruszającego się na wózku inwalidzkim lub osoby z wózkiem dziecięcym i opuszczenia pojazdu.

§ 9. 1. Osoby zagrażające bezpieczeństwu, porządkowi lub narażające współpasażerów na dyskomfort podróży z powodu braku zachowania elementarnej higieny osobistej (brud i odór), mogą być wezwane przez obsługę pojazdu, pracowników nadzoru ruchu, obsługę metra, kontrolerów biletów lub Straż Miejską do zachowania spokoju lub opuszczenia pojazdu lub stacji metra.

2. Pasażer obowiązany jest zastosować się do wezwania określonego w ust. 1.

3. Na wniosek współpasażerów obsługa pojazdu, pracownicy nadzoru ruchu, obsługa metra, kontrolerzy biletów lub Straż Miejska podejmują czynności, o których mowa w ust. 1.

§ 10. 1. W przypadkach nadzwyczajnych, takich jak np. zagrożenie bezpieczeństwa, zdrowia lub życia, popełnienie przestępstwa, rażące naruszenie przepisów porządkowych lub inne poważne zakłócenie porządku publicznego, obsługa pojazdu uprawniona jest do zmiany ustalonej trasy przejazdu w celu skorzystania z pomocy odpowiednich służb, w szczególności Policji, Straży Miejskiej, jednostki ratowniczo-gaśniczej, jednostek służby zdrowia.

2. W przypadkach opisanych w ust. 1 obsługa pojazdu jest uprawniona do podjęcia decyzji o zatrzymaniu pojazdu i wypuszczeniu pasażerów w miejscu poza wyznaczonymi na trasie przejazdu przystankami, z zachowaniem szczególnej ostrożności.

3. Dyżurny stacji metra uprawniony jest, w przypadkach o których mowa w ust. 1, do zamknięcia stacji metra dla ruchu pasażerskiego.

§ 11. 1. W pojazdach lokalnego transportu zbiorowego, na przystankach, na terenie stacji metra, których granica rozpoczyna się od pierwszego stopnia zejścia, a dla pozostałych budowli metra-zgodnie z obrysem wewnętrznym,zabrania się:

- 1) otwierania drzwi pojazdu podczas jazdy lub podczas zatrzymania poza przystankiem;
- 2) używania w nieuzasadnionych przypadkach urządzeń alarmowych, hamulca bezpieczeństwa,środków ochrony przeciwpożarowej i innych urządzeń technicznych;
- 3) zanieczyszczania i zaśmiecania lub niszczenia urządzeń i wyposażenia;
- 4) wychylania się z pojazdu i opierania się o drzwi podczas jazdy;

- 5) siadania na barierkach ochronnych, poręczach i uchwytach, na podłodze, peronach oraz schodach;
 - 6) palenia tytoniu oraz używania tzw. e-papierosów;
 - 7) spożywania napojów alkoholowych oraz zażywania środków odurzających;
 - 8) spożywania napojów i artykułów żywnościowych, jeżeli może to spowodować zabrudzenie pozostałych pasażerów, zanieczyszczenie pojazdu, stacji metra lub przystanku;
 - 9) przebywania w łyżworolkach lub wrotkach, używania deskorolek, rowerów i innego sprzętu sportowego;
 - 10) gry na instrumentach muzycznych i korzystania z urządzeń nagłaśniających bez zgody ZTM;
 - 11) żebrania i sprzedaży obnośnej;
 - 12) wyrzucania jakichkolwiek przedmiotów z pojazdu podczas jazdy lub postoju;
 - 13) wykonywania czynności mogących narazić inne osoby lub mienie na obrażenia lub szkody;
 - 14) kwestowania, nalepiania plakatów i ogłoszeń, rozrzucania i rozdawania ulotek oraz materiałów reklamowych bez zgody ZTM;
 - 15) przekraczania zamkniętych bramek metra;
 - 16) przekraczania linii bezpieczeństwa wyznaczonej na peronie stacji metra lub stacji kolejowej przed zatrzymaniem się pociągu na stacji;
 - 17) schodzenia na torowisko, wchodzenia do tunelu lub pomieszczeń technicznych metra;
 - 18) biegania;
 - 19) przebywania na terenie stacji metra poza godzinami jego otwarcia dla ruchu pasażerskiego, z wyłączeniem przejść podziemnych w obrębie stacji;
 - 20) utrudniania lub uniemożliwiania w inny sposób niezakłóconego korzystania ze środków lokalnego transportu zbiorowego.
2. Za nieuzasadnione nie uważa się korzystania z wyjść awaryjnych na stacjach metra niewyposażonych w bramki o zwiększonej szerokości, w szczególności przez:
- 1) osoby przewożące dziecko w wózku dziecięcym;
 - 2) osoby niepełnosprawne i o ograniczonych możliwościach poruszania się oraz osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich;
 - 3) osoby przewożące bagaż (w tym rower) o wielkości uniemożliwiającej skorzystanie z bramki wejściowej lub wyjściowej;
 - 4) osoby podróżujące ze zwierzętami.

Rozdział 3

Przewóz bagażu i zwierząt

§ 12. 1. Pasażer może przewozić w pojazdach bagaż i zwierzęta, jeżeli istnieje możliwość umieszczenia bagażu i zwierząt w pojeździe tak, aby nie utrudniać przejścia i nie narażać na szkodę osób i mienia innych pasażerów oraz nie zasłaniać widoczności obsłudze pojazdu i nie zagrażać bezpieczeństwu ruchu.

2. Pasażer może przewozić w pojazdach rower, jeżeli istnieje możliwość umieszczenia roweru w stojaku lub w miejscu o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt 3 i 4.

3. Zabronione jest umieszczanie bagażu lub zwierząt na miejscach przeznaczonych do siedzenia.

4. W przypadku naruszenia przez pasażera postanowień ust. 1-3, obsługa pojazdu, pracownicy nadzoru ruchu, obsługa metra, kontrolerzy biletów lub Straż Miejska, mogą zażądać opuszczenia pojazdu przez pasażera wraz z przewożonym bagażem (w tym również rowerem) lub zwierzęciem.

5. Pasażer zobowiązany jest zastosować się do żądania określonego w ust.4.

6. Na żądanie obsługi pojazdu, pracowników nadzoru ruchu lub kontrolerów biletów, pasażer jest obowiązany:

- 1) umieścić przewożony bagaż (w tym również rower) lub zwierzę tak, aby nie utrudniać innym osobom korzystania z pojazdu;
- 2) opuścić pojazd wraz z przewożonym zwierzęciem, jeżeli jest ono przewożone w sposób sprzeczny z postanowieniami ust. 1 - 3 oraz § 14;
- 3) opuścić pojazd wraz z przewożonym bagażem, jeżeli obejmuje on przedmioty określone w § 13.

§ 13. Zabrania się przewożenia w pojazdach oraz wnoszenia lub wprowadzania na teren stacji metra:

- 1) przedmiotów, które mogą wyrządzić szkodę innym pasażerom przez zanieczyszczenie lub uszkodzenie ciała lub ich mienia, albo mogą uszkodzić lub zanieczyścić pojazd (np. ostrych narzędzi, przedmiotów o ostrych krawędziach, niezabezpieczonych pojemników ze smarami, farbami, chemikaliami itp.);
- 2) przedmiotów cuchnących, zapalnych, łatwopalnych, wybuchowych oraz innych materiałów niebezpiecznych;
- 3) przedmiotów, których przewóz środkami transportu publicznego jest zabroniony na podstawie odrębnych przepisów.

§ 14. 1. Dopuszcza się przewożenie w pojazdach oraz wprowadzanie na teren stacji metra:

- 1) małych zwierząt domowych, jeżeli nie są uciążliwe dla pasażerów i są umieszczone w odpowiednim dla zwierzęcia koszu, skrzynce, klatce itp., zapewniającym bezpieczeństwo pasażerów i zwierząt;
- 2) psów, pod warunkiem, że nie zachowują się agresywnie, nie są uciążliwe dla pasażerów oraz mają założony kaganiec i trzymane są na smyczy;
- 3) psów asystujących, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 127 poz. 721 z późn. zm.).

§ 15. 1. Pasażer zobowiązany jest do zapewnienia nadzoru nad przewożonym bagażem (w tym również rowerem) lub zwierzęciem oraz do podjęcia wszelkich czynności niezbędnych dla zapobieżenia możliwości powstania szkód spowodowanych przez przewożone przedmioty lub zwierzęta.

2. Za bagaż (w tym również rower) lub zwierzęta, które pasażer przewozi pod własnym nadzorem, operator ponosi odpowiedzialność w przypadku, gdy szkoda powstała z jego winy.

Rozdział 4

Postanowienia końcowe

§ 16. 1. Wnioski i skargi w sprawach związanych z przewozem osób, bagażu i zwierząt, organizowanym przez m.st. Warszawę, rozpatruje Dyrektor ZTM lub inna upoważniona przez Dyrektora ZTM osoba, w terminach wskazanych w obowiązujących przepisach.

2. Wnioski i skargi o których mowa w ust. 1, mogą być składane pisemnie na adres ZTM albo pisemnie lub ustnie w punktach wyznaczonych przez Dyrektora ZTM, których adresy są udostępnione na stronie internetowej ZTM.

§ 17. Osoba naruszająca Przepisy porządkowe określone w § 4 ust. 2 i 3, § 9 ust. 2 , § 11, § 12 ust. 5, § 13 podlega odpowiedzialności za popełnienie wykroczenia zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094 z późn. zm.).